

Veere, Kaapduinseweg

rapport 829

Veere, Kaapduinseweg

Een Archeologische Opgraving

J. Vanden Borre
G. Labiau

Colofon

ADC Rapport 829

Veere, Kaapduinseweg
Een Archeologische Opgraving

Auteur: J. Vanden Borre
In opdracht van: gemeente Veere
Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, augustus 2007
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de
toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized monogram 'DAG' followed by the name 'Gerrets' in a cursive script.

Autorisatie:
D.A. Gerrets

ISBN 978-90-5874-941-3

ADC ArcheoProjecten
Tel 033-299 81 81
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Fax 033-299 81 80
Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding	6
1.1 Algemeen	6
1.2 Vooronderzoek	7
1.3 Doel van het onderzoek en onderzoeksvragen	8
1.4 Opzet van het rapport	9
2 Methoden	10
3 Resultaten	11
3.1 Fysisch geografisch onderzoek	11
3.2 Sporen en structuren	11
3.3 Aardewerk	11
3.4 Archeobotanisch onderzoek	11
4 Synthese	13
4.1 Algemeen	13
4.2 Beantwoording van de onderzoeksvragen	14
5 Conclusie	17
Literatuur	17
Lijst van afbeeldingen en tabellen	17

ADMINISTRatieve GEGEVENS VAN HET ONDERZOEKSGEBIED

<i>Provincie:</i>	Zeeland
<i>Gemeente:</i>	Veere
<i>Plaats:</i>	Dishoek
<i>Toponiem:</i>	Kaapduinseweg
<i>Kadastrale gegevens:</i>	Gemeente Veere, sectie G, perceel 901
<i>Kaartblad:</i>	48A
<i>Coördinaten:</i>	25692/388642, 25693/388661, 257110/388612, 25710/388632
<i>Projectverantwoordelijke:</i>	J. Vanden Borre
<i>Bevoegd gezag:</i>	Gemeente Veere B. Meijlink (Walcherse Archeologische Dienst) Email: b.meijlink@middelburg.nl
<i>Deskundige namens het bevoegd gezag:</i>	Postbus 70 4330 Middelburg
<i>ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):</i>	19385
<i>ADC-projectcode:</i>	4106104
<i>Periode(n):</i>	Late Middeleeuwen
<i>Geomorfologische context:</i>	Getij-inversierug
<i>NAP hoogte maaiveld:</i>	1,60 m NAP
<i>Maximale diepte onderzoek:</i>	0,90 m NAP
<i>Uitvoering van het veldwerk:</i>	17 en 18 oktober 2006 Provinciaal Archeologisch Depot (PAD) Zeeland Depotbeheerder: dhr. H. Hendrikse Email: h.hendrikse@zeelandnet.nl
<i>Beheer en plaats vondsten:</i>	Armeniaans Schuitvlot 1 4331 NL Middelburg
<i>Beheer en plaats documentatie:</i>	Zeeuws Archeologisch Archief (ZAA) Beheerder: dhr. J. Kuipers Email: jjb.kuipers@scez.nl Postbus 49, 4330 AA Middelburg

Samenvatting

In opdracht van de gemeente Veere heeft ADC Archeoprojecten op 17 en 18 oktober 2006 een archeologische opgraving uitgevoerd op de hoek van de Kaapduinseweg en de Verlengde Dishoekseweg.

Geografisch gezien ligt het onderzoeksterrein op een hoger gelegen kreekkrug. Dergelijke kreekkruggen werden beschouwd als gunstige woonlocaties. Uit vooronderzoek is gebleken dat het onderzoeksgebied in de buurt ligt van waar de 11de-13de eeuwse kasteelberg Aelewerf heeft gelegen. Nederzettingsterreinen rondom kasteelbergen zijn tot op heden weinig onderzocht. Dit maakt de onderzoekslocatie zeer interessant voor archeologisch onderzoek. Bovendien werden vanaf de 12de eeuw in de omgeving van het plangebied dijken en dammen gebouwd. Mogelijk waren hiervan resten in het plangebied aanwezig.

Uitgaande van bovenstaande gegevens en van het feit dat toekomstige bouwwerken de aanwezige archeologische waarden zouden verstoren, werd ervoor geopteerd het zuidwestelijke deel van het terrein vlakdekkend op te graven.

De opgraving heeft de vondst van twee kuilen opgeleverd –waarvan één vermoedelijk een waterkuil- die vermoedelijk in de late middeleeuwen te dateren zijn en mogelijk deel uitmaakten van het nederzettingsterrein rond de kasteelberg Aelewerf. Verder werd 12de-17de eeuws en Laat Middeleeuws aardewerk en metaal gevonden.

Tabel 1. Tijdsduur van de verschillende (pre)historische perioden.

PERIODE	TIJD IN JAREN			
Nieuwe tijd	1500	na Chr.	-	heden
Middeleeuwen	450	na Chr.	-	1500 na Chr.
Romeinse tijd	12	voor Chr.	-	450 na Chr.
IJzertijd	800	voor Chr.	-	12 voor Chr.
Bronstijd	2000	voor Chr.	-	800 voor Chr.
Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	5300	voor Chr.	-	2000 voor Chr.
Mesolithicum (Midden Steentijd)	8800	voor Chr.	-	4900 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd)	300.000	voor Chr.	-	8800 voor Chr.

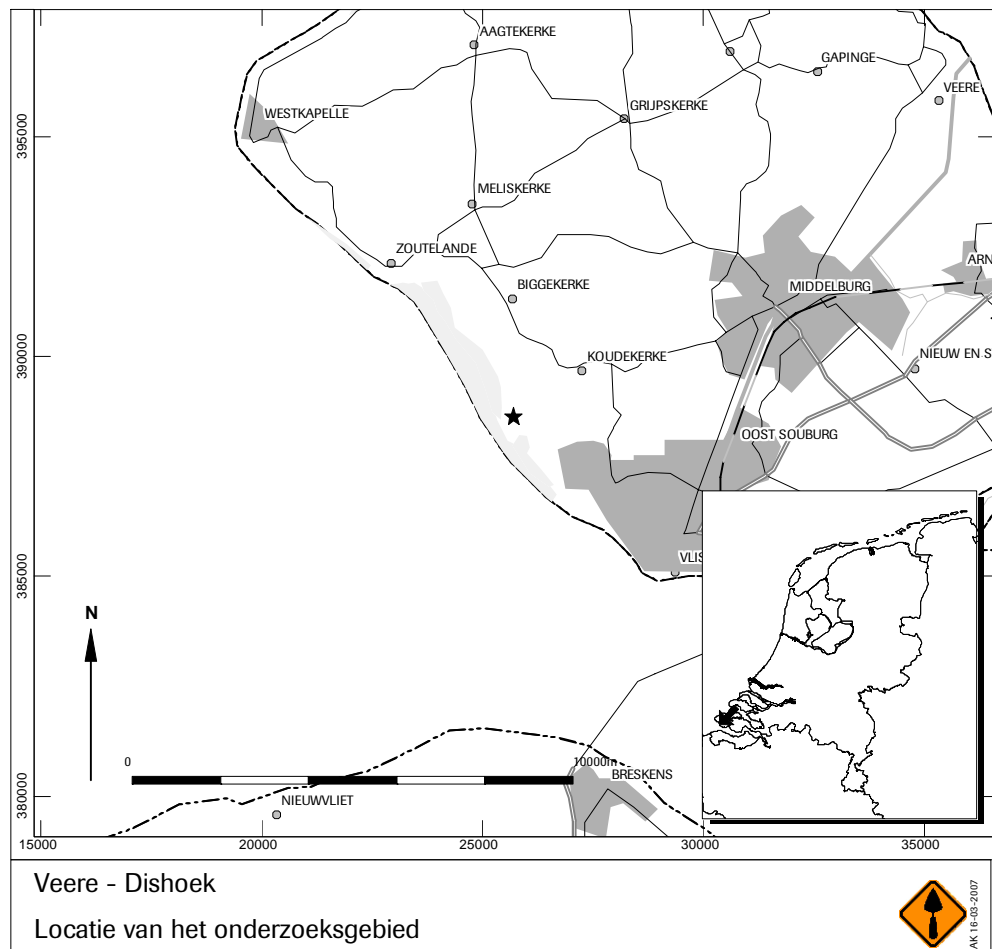

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van de gemeente Veere heeft ADC ArcheoProjecten een Archeologische Opgraving uitgevoerd op de hoek van de Kaapduinseweg en de Verlengde Dishoekseweg (afb. 1). In het plangebied zullen woningen worden gebouwd. Vooronderzoek (cf. §1.2) heeft aangetoond dat deze locatie zich waarschijnlijk bevindt op de randzone van een middeleeuwse bewoningsplaats. De voorgenomen bouwplannen zullen de vindplaats ernstig beschadigen.

Het onderzoeksgebied is kleiner dan het plangebied en heeft een oppervlakte van ongeveer 120 m² en is momenteel in gebruik als grasland. Het plangebied wordt in het zuiden begrensd door de Verlengde Dishoekseweg en in het westen door de Kaapduinseweg. In het oosten bestaat de grens uit een talud en flankerende beplanting van een private toegangsweg. In het gebied is één werkput aangelegd met een totale oppervlakte van ongeveer 132 m².

Afbeelding 1

Het veldwerk is uitgevoerd op 17 en 18 oktober 2006. In die periode is de werkput aangelegd en onderzocht conform het Programma van Eisen (PvE), dat door B. Meijlink is opgesteld.¹ De vondsten en bijbehorende documentatie die tijdens de opgraving zijn verzameld, zijn respectievelijk gedeponeerd in het Provinciaal Archeologisch Depot Zeeland en het Zeeuws Archeologisch Archief.

Het veldteam bestond uit de volgende personen: J. Vanden Borre (projectverantwoordelijke), Kirsten Van Campenhout en Naomi Huisman (veldtechnici). Senior archeoloog was D. Gerrets.

¹Meijlink, 18 juli 2006.

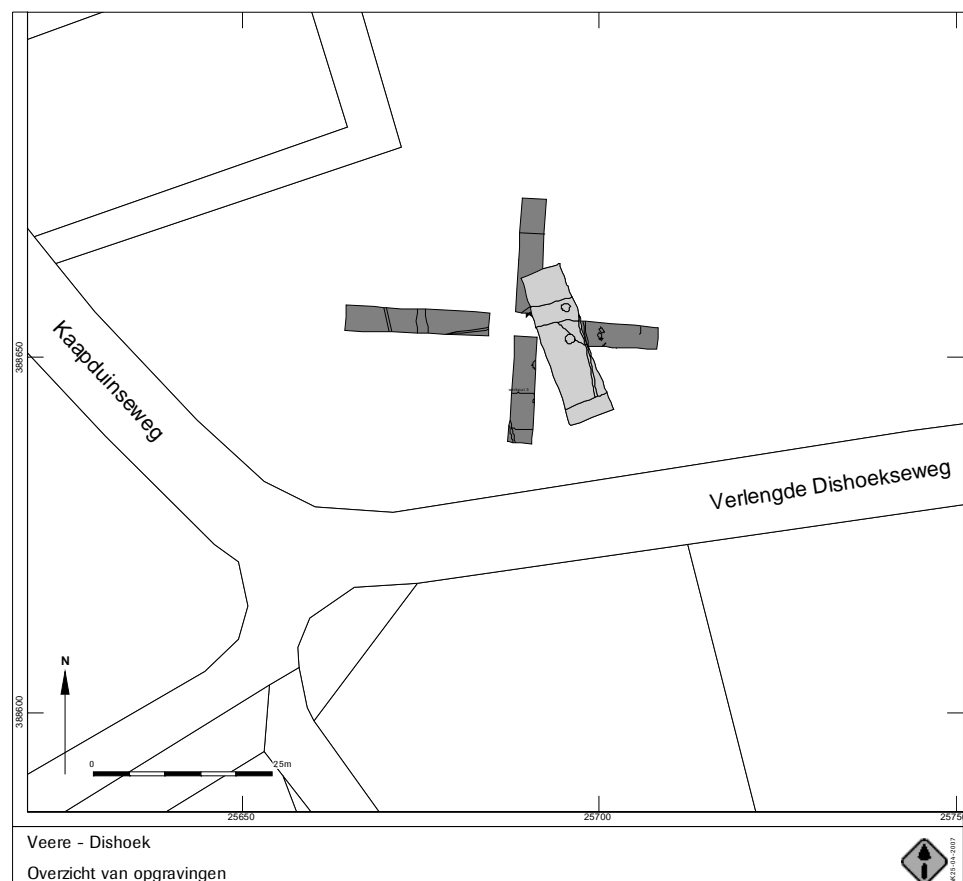
De contactpersoon bij de opdrachtgever, de gemeente Veere, is K. de Pooter. Ook het bevoegd gezag was in handen van de gemeente Veere. Contactpersoon hier is B. Meijlink (Walcherse Archeologische Dienst). Het vondstmateriaal is bestudeerd door N. Jaspers (aardewerk). De botanische monsters werden geanalyseerd door BIAAX Consult. Hun bevindingen zijn in de betreffende deelrapporten beschreven.

1.2 Vooronderzoek

In verband met toekomstige ontwikkelingen in het plangebied is een verkennend archeologisch onderzoek en een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in 2003 en 2005 door Archeomedia.² Uit het bureauonderzoek bleek dat op ca 250 m ten oosten van de onderzoekslocatie mogelijk de kasteelberg Aelewerf heeft gelegen. Deze versterking dateert mogelijk uit de 11de - 13de eeuw. Bovendien ligt de onderzoekslocatie op een brede kreekrug die is ontstaan in de transgressiefase van ca 400-700 n.C. De bewoners die zich na deze fase van overstromingen vestigden op Walcheren kozen de hoger gelegen kreekruggronden uit als woonplaats. In de 12de eeuw zijn heel wat dijken en dammen gebouwd. Ook Dishoek is in deze periode ontstaan.

De combinatie van deze verschillende factoren (nabijheid van een kasteelberg, ligging op een kreekrug en vlakbij het 12de eeuwse Dishoek) maakten proefsleuvenonderzoek op de bedreigde locatie noodzakelijk.

Tijdens dit onderzoek zijn twee kuilen gevonden, die waarschijnlijk te dateren zijn in de Late Middeleeuwen. Misschien maken de sporen deel uit van het nederzettingsterrein rond de kasteelberg Aelewerf. In de zuidelijke profielwand is, onmiddellijk onder de bouwvoor, een donkergrijze matig siltige laag onderscheiden. In deze laag, vermoedelijk een oude cultuurlaag of loopvlak, is een scherp grijsbakkend aardewerk (13de - 16de eeuw) gevonden. De overige vondsten (voornamelijk muntjes, aardewerk en glas) zijn allen te dateren in de Late Middeleeuwen.

Afbeelding 2

² Nijdam en Wijsman, 2004; de Koning, Demey en van der Ham, 2005.

1.3 Doel van het onderzoek en onderzoeksvragen

De archeologische opgraving heeft tot doel het materiaal van de vindplaats veilig te stellen en de gegevens te documenteren om daarmee informatie te behouden die van belang is voor de kennisvorming over het verleden.

Het onderzoek past binnen de onderzoeksagenda van de Walcherse Archeologische Dienst. De ontwikkelingsgeschiedenis voor 1400 is als speerpunt opgenomen. Bovendien heeft nog maar weinig onderzoek plaatsgevonden op kasteelbergen, en met name op de erven, voorhoven en nederzettingsterreinen rond deze kasteelbergen.

In het PvE zijn verschillende onderzoeksvragen gesteld, die in dit rapport worden beantwoord op basis van hetgeen in de werkput is aangetroffen:

- Wat is de aard, de datering, de omvang en de mate van conservering van de opgegraven archeologische sporen en vondsten?
- Is er sprake van een fasering? Zo ja wat is deze fasering?
- Zijn er gebouwplattegronden of andersoortige structuren opgegraven? Zo ja, wat is de aard, de omvang en de datering hiervan?
- Wat is de aard van de tijdens het vooronderzoek in het zuidelijk profiel van proefsleuf 2 aangetroffen donkergrijze laag net onder de bouwvoor? Betreft het hier inderdaad een oud loopniveau of een cultuurlaag? Is deze laag slechts zeer lokaal of strekt deze zich verder naar het zuiden en het oosten uit?
- Zijn in deze laag nog meer vondsten aanwezig? Wat is de aard en datering van deze vondsten?
- Wat is de aard, omvang en datering van de vindplaats? Betreft het inderdaad een randzone van een middeleeuwse erfplaats of nederzettingsterrein?
- Kunnen op grond van vondsten en ook van spoorsituaties uitspraken worden gedaan over de materiële cultuur en/of de voedsleconomie van de voormalige bewoners van het terrein?
- Wat is de gaafheid/mate van conservering van de opgegraven grondsporen en vondsten?
- Is nadere informatie verworven over de eventuele relatie van de onderzoekslocatie met de mogelijk verder naar het oosten gelegen kasteelberg Aelewerf? Zo ja, hoe luidt deze informatie?
- Wat is het belang van de in het onderzoeksgebied aanwezige archeologische resten?
- Met betrekking tot de uitwerking van de vondsten: conform KNA versie 2.2 OS 14 moet in ieder geval antwoord gegeven worden op de volgende vragen:
 - a. Wat is de typologische en typonchronologische indeling van het materiaal?
 - b. Wat zijn de bijzonderheden (bijv. gebruiks-sporen, secundaire verschijnselen, decoratie)?
 - c. Wat is de technologie en typologie op grond van de vorm van de artefacten?
 - d. Wat is de ruimtelijke spreiding (periodisering en fasering, activiteitsgebieden, culturele en natuurlijke transformatieprocessen)?
 - e. Wat is de datering en kan het toegeschreven worden aan een bepaalde cultuur?

-
- Zijn er aanbevelingen voor eventueel toekomstig archeologisch onderzoek op het oostelijk aangrenzend terrein? Zo ja, hoe luiden deze?

1.4 Opzet van het rapport

Dit rapport betreft een standaardrapport zoals genoemd in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA 3.1 -specificatie OS15). In dit rapport worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd, waarna de eerste conclusies volgen. Na de samenvatting en dit inleidende hoofdstuk volgt een omschrijving van de onderzoeksmethoden in hoofdstuk 2. Vervolgens zullen de onderzoeksresultaten per vakgebied beschreven worden. Tot slot volgt een conclusie.

2 Methoden

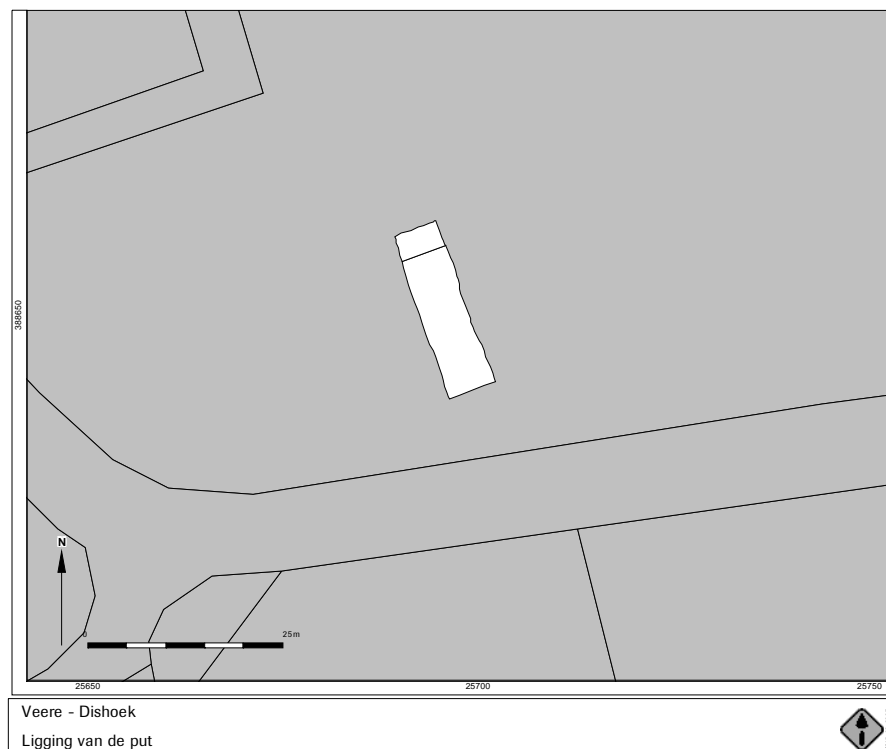
Het onderzoek is uitgevoerd conform de KNA 3.1 (2006) en het PvE. Tijdens de opgraving is één werkput aangelegd. De ligging van deze put was bepaald in het PvE. Bij het betreden van de locatie bleek dat een deel van het oorspronkelijke onderzoeksgebied (408 m²) beplant was en niet bedreigd zou worden door toekomstige graafwerken ten behoeve van nieuwbouw. Daarom is in overleg met het bevoegd gezag en opdrachtgever het onderzoeksgebied verkleind. Uiteindelijk besloeg de ene werkput het totale onderzoeksgebied (132m²).

In het PvE werd een werkwijze voorgesteld waarbij ter hoogte van proefsleuf 2 uit het vooronderzoek van Archeomedia het sporenniveau opnieuw werd blootgelegd. Op deze manier wordt inzicht verkregen op de sporensituatie uit het vooronderzoek. Van daaruit kan de rest van het onderzoeksgebied worden blootgelegd. Ook werd gevraagd één of meerdere profielen te onderzoeken en documenteren.

Het vlak is machinaal aangelegd, met schaafbak, aangezien dat de leesbaarheid van het vlak verhoogde. Tijdens de aanleg van het vlak zijn vondsten in vakken van 3 x 3 m verzameld. Grondsporen zijn direct ingekrast. Het vlak en de stort zijn met behulp van een metaaldetector onderzocht. Vervolgens is het vlak en ieder spoor daarin gefotografeerd en getekend (schaal 1:50), waarbij om de 5 m een waterpashoogte is bepaald. Het aangetroffen grondspoor is met de hand gecoupeerd waarbij vondsten zijn verzameld. Deze coupe is gefotografeerd en getekend op schaal 1:20. Het restant van het gecoupeerde spoor is vervolgens met de schep afgewerkt en bemonsterd voor archeobotanisch en archeozoologisch onderzoek.

Tijdens het aanleggen van het diepste vlak werd een putprofiel aangelegd. Het putprofiel is gefotografeerd en getekend (op schaal 1:20) en vervolgens beschreven. Gezien de kleinschaligheid en eenvoud van het aangetroffen profiel is, afwijkend van het PvE, geen fysisch geograaf betrokken bij het onderzoek.

De absolute hoogteligging en de ligging van de werkputten is bepaald door een erkend landmeter.

Afbeelding 3

3 Resultaten

3.1 Fysisch geografisch onderzoek

Tijdens het onderzoek is een noordprofiel beschreven in het zuidelijke kwart van de werkput. Het huidige looppniveau bevindt zich op een gemiddelde hoogte van 1.30 m NAP. De bouwvoor, zo'n 30 cm dik, rust op de middeleeuwse bouwvoor of leeflaag. Deze matig siltige, zandige, grijze laag is gemiddeld 25 cm dik. Tussen 0.95 m NAP en 0.65 m NAP ligt een lichtbruin kleipakket. Dit overstromingspakket is afgezet op het witgrijze zand van de kreekrug die op deze locatie ligt.

3.2 Sporen en structuren

De werkput meet ongeveer 22 bij 6 meter. Het vlak is aangelegd op een gemiddelde diepte van 0,50 m NAP. Het maaiveld lag gemiddeld op 1.30 m NAP. In het vlak tekenen zich de sporen af tegen het witgrijze, natuurlijke zand (spoor 902), of tegen de daarboven liggende bruine, kleiige laag (spoor 2). Ook te noorden van spoor 2 lag natuurlijk, witgrijs zand (spoor 902). In de noordoostelijke hoek is spoor 1 blootgelegd. Dit ronde spoor, met een diameter van ongeveer 1,20 m, is waarschijnlijk een waterkuil. Het spoor was zichtbaar vanaf de middeleeuwse bouwvoor en was ongeveer 80 cm diep. Doorheen het spoor is een coupe gezet die ons meer vertelde over de structuur van het spoor. We konden drie verschillende vullingen onderscheiden. Elk van deze vullingen is kleiig en bruin. Ze tonen aan dat de waterkuil langzaam aan is dichtgeslibd.

Centraal in het vlak en tegen de oostelijke putwand zijn recente verstoringen te zien (tweemaal spoor 999 en spoor 6). Het gaat respectievelijk om een rond coupegat gemaakt tijdens voorgaand archeologisch onderzoek door Archeomedia, een drain en een niet nader gekende recente verstoring. Het gecoupeerde spoor was tijdens het vooronderzoek geïdentificeerd als een recente kuil. Vermoedelijk als gevolg van graafwerken bij een eerder archeologisch onderzoek is spoor 902 ter hoogte van de oostelijke putwand gereduceerd. Deze gereduceerde vlek noemden we spoor 5.

Het uiterste zuiden van de werkput was verstoord (spoor 3), vermoedelijk door de nabijheid van de slootrand (en eventueel daarmee gepaard gaande grondverstoringen zoals landbouwverkeer en graafwerk).

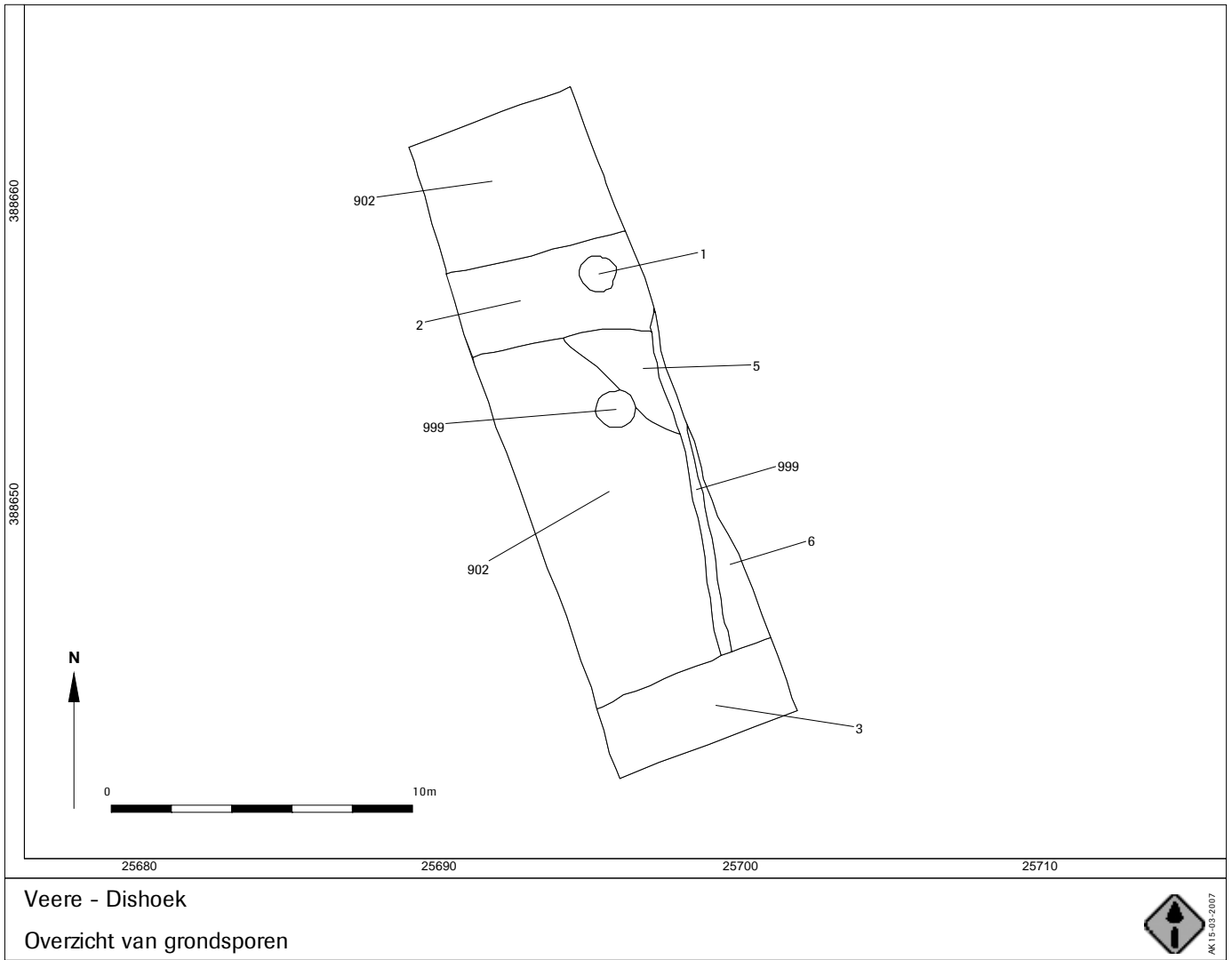
3.3 Aardewerk

Tijdens het onderzoek zijn 5 scherven gevonden. Twee scherven kunnen in relatie worden gebracht met spoor 1. Het gaat enerzijds om één scherf roodbakkend aardewerk, te dateren tussen 1500 en 1700, en anderzijds om een sterk verweerd, vermoedelijk 12de eeuws ongeglazuurd keramiekfragment. Eén fragment is afkomstig uit een donkergrijze matig siltige laag die in het profiel onderscheiden kon worden. Hier gaat het om een scherf grijsbakkend aardewerk te dateren tussen 1300 en 1600. De overige aardewerkfragmenten werden aangetroffen bij de aanleg van het sporenveld en kunnen niet in direct verband worden gebracht met één van de sporen. Hier gaat het om twee roodbakkende scherven die wederom tussen 1500 en 1700 gedateerd kunnen worden.

3.4 Archeobotanisch onderzoek

Het archeobotanische onderzoek werd uitgevoerd door BIAX Consult.

Eén botanisch monster, afkomstig uit spoor 1, werd onderzocht op aanwezigheid van zaad- en andere plantenresten, in functie van een reconstructie van de landschappelijke inrichting van het terrein. De uitkomst van het onderzoek bleek echter negatief. Het monster heeft geen informatie opgeleverd omtrent het 15de-17de eeuwse plaatselijke milieu.

Veere - Dishoek
Overzicht van grondsporen

Afbeelding 4

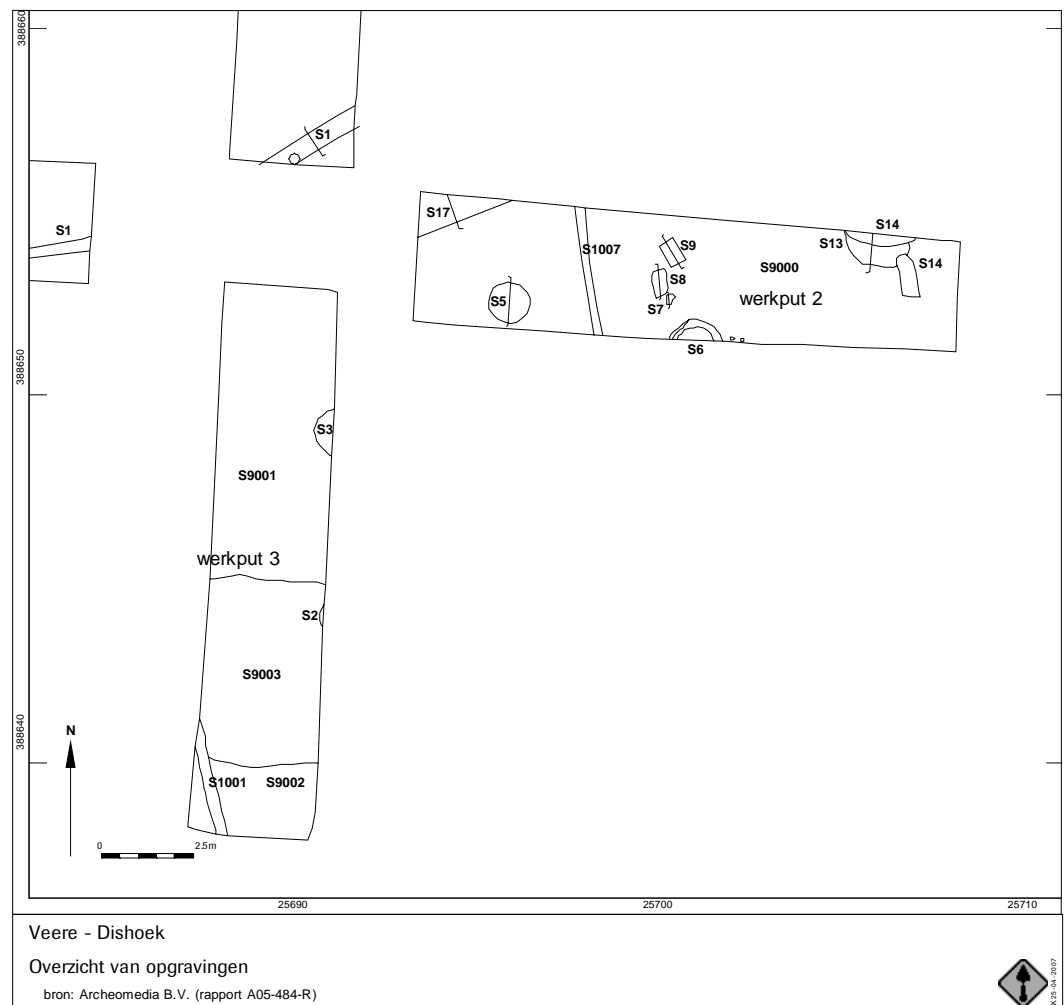

4 Synthese

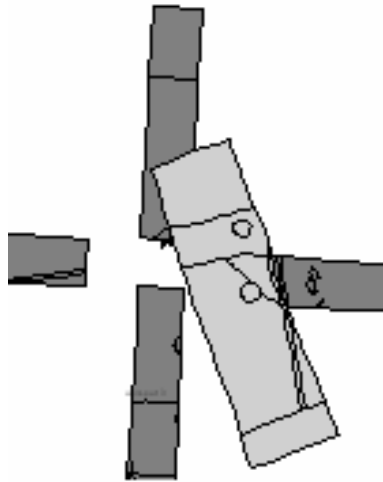
4.1 Algemeen

Tijdens het archeologisch onderzoek aan de hoek van de Kaapduinseweg en de Verlengde Dishoekseweg te Veere is één werkput aangelegd met een totale oppervlakte van 132m². Binnen deze werkruimte werd één waterkuil gevonden, die waarschijnlijk te dateren is in de Late Middeleeuwen. Mogelijk maakte het spoor deel uit van het nederzettingsterrein rond de kasteelberg Aelewerf (cf. supra). Verder kon een donkergrijze matig siltige laag onderscheiden worden in het profiel. Hierin werd een scherf grijsbakkend aardewerk (13de-16de eeuw) gevonden. Vermoedelijk gaat het hier om een oude cultuurlaag of om een oud loopvlak, waarvan de grenzen echter niet bepaald konden worden tijdens het onderzoek. Tenslotte werden een aantal vondsten (voornamelijk niet-determineerbare muntjes, aardewerk en glas) verzameld die alle te dateren zijn in de Late Middeleeuwen.

Tijdens het vooronderzoek zijn enkele sporen aangetroffen die mogelijk in relatie staan tot de sporen gevonden in het definitief onderzoek (DO). Spoor 2 uit het DO lijkt goed overeen te stemmen met sporen 1 én 17 uit het vooronderzoek. Beide sporen werden in het vooronderzoek omschreven als greppels of slootjes met een grijsbruine matig siltige kleiige vulling. Het DO lijkt aan te tonen dat beide sporen eigenlijk één 3,5 meter brede en 60 cm diepe greppel vormen. Opvallend is dat in de vulling van deze greppel de waterkuil is gevonden. Dat betekent dat de waterkuil, opgevuld in de late Middeleeuwen, jonger is dan de vulling van de greppel. Tijdens het IVO werden sporen 1 en 17 respectievelijk in de 10de - 13de en 13de-16de eeuw gedateerd. Tijdens het vooronderzoek is in boring 32, ongeveer twaalf meter ten westen van spoor 2 uit het DO, een andere vermoedelijke perceelsgreppel aangetroffen.

Afbeelding 5

Afbeelding 6: plot van definitief onderzoek op proefsleuvenonderzoek

Samenvattend kunnen we zeggen op dat op het onderzoeksterrein tijdens het vooronderzoek en het definitief onderzoek enkele sporen zijn gevonden die misschien in verband staan met het nabijgelegen kasteelterrein Aelewerf. Concreet gaat het om kuilen en één of meerdere (perceels)greppels.

4.2 Beantwoording van de onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen die in het Programma van Eisen zijn gesteld zullen hier worden beantwoord op basis van de bevindingen van het onderzoek.

In het PvE zijn verschillende onderzoeksvragen gesteld, die in dit rapport worden beantwoord op basis van hetgeen in de werkput is aangetroffen:

1. Wat is de aard, de datering, de omvang en de mate van conservering van de opgegraven archeologische sporen en vondsten?

Er is slechts één waardevol archeologisch spoor gevonden. Het gaat vermoedelijk om een waterkuil. Op basis van het vondstmateriaal dateren we de kuil in de 16de-17de eeuw.

Tijdens het onderzoek is onder de bouwvoor een donkergrijze siltige laag opgemerkt. Op basis van de vondsten uit het vooronderzoek en aangezien de waterkuil vermoedelijk uit dezelfde periode stamt, situeren we de laag in de 16de-17de eeuw.

Beide elementen sluiten aan bij het beeld dat op basis van het vooronderzoek was verkregen: mogelijks hebben we te maken met een middeleeuws woonerf.

2. Is er sprake van een fasering? Zo ja wat is deze fasering?

Tijdens het onderzoek zijn geen sporen van fasering opgemerkt. Wel is een vermoedelijk middeleeuwse bouwvoor opgemerkt onder de huidige bouwvoor.

3. Zijn er gebouwplattegronden of andersoortige structuren opgegraven? Zo ja, wat is de aard, de omvang en de datering hiervan?

Het enige gevonden archeologisch waardevolle spoor dateert uit de middeleeuwen en betreft een vermoedelijke waterkuil. De kuil kan passen in een middeleeuws erf.

4. Wat is de aard van de tijdens het vooronderzoek in het zuidelijk profiel van proefsleuf 2 aangetroffen donkergrijze laag net onder de bouwvoor? Betreft het hier inderdaad een oud looppniveau of een cultuurlaag? Is deze laag slechts zeer lokaal of strekt deze zich verder naar het zuiden en het oosten uit?

Aangezien het onderzoek beperkter is gebleven dan in het oorspronkelijke PvE is vooropgesteld, kunnen we geen uitspraken doen over de uitgestrektheid van de cultuurlaag. We kwamen de laag in de hele werkput tegen, waardoor we geen informatie kunnen geven over begrenzing.

5. Zijn in deze laag nog meer vondsten aanwezig? Wat is de aard en datering van deze vondsten?

In deze laag werd 13de-16de eeuws grijsbakken aardewerk aangetroffen.

6. Wat is de aard, omvang en datering van de vindplaats? Betreft het inderdaad een randzone van een middeleeuwse erfplaats of nederzettingsterrein?

In het sporenvak werd een waterkuil aangetroffen. Het vroegst gedateerde aardewerk in de kuil is een 12de eeuwse scherf. Het recentste materiaal kan tussen 1500 en 1700 gedateerd worden. Het is dus mogelijk dat dit spoor deel uit maakt van de randzone van het nederzettingsterrein rond de kasteelberg Aeleverf.

7. Kunnen op grond van vondsten en ook van sporsituaties uitspraken worden gedaan over de materiële cultuur en/of de voedsleconomie van de voormalige bewoners van het terrein?

Op basis van vondsten en sporsituaties kunnen geen uitspraken gedaan worden over de materiële cultuur en/of de voedsleconomie van de voormalige bewoners.

8. Wat is de gaafheid/mate van conservering van de opgegraven grondsporen en vondsten?

De vondsten zijn algemeen weinig verweerd en in een goede staat van bewaring. Hetzelfde geldt voor de aangetroffen sporen.

9. Is nadere informatie verworven over de eventuele relatie van de onderzoekslocatie met de mogelijk verder naar het oosten gelegen kasteelberg Aeleverf? Zo ja, hoe luidt deze informatie?

De aangetroffen waterkuil maakt mogelijk deel uit van het nederzettingsterrein rond de verder naar het oosten gelegen kasteelberg Aeleverf. Dit spoor geeft dus verdere informatie over de randstructuren binnen dit nederzettingsterrein.

10. Wat is het belang van de in het onderzoeksgebied aanwezige archeologische resten?

Het belang van de aanwezige resten in het onderzoeksgebied is niet erg hoog, gezien de geringe informatie die de weinige sporen opleverden.

Met betrekking tot de uitwerking van de vondsten: conform KNA versie 2.2 OS 14 moet in ieder geval antwoord gegeven worden op de volgende vragen:

a. Wat is de typologische en typonchronologische indeling van het materiaal?

Het vondstenpakket is te beperkt en te verweerd om hierover uitspraken te doen.

b. Wat zijn de bijzonderheden (bijv. gebruikssporen, secundaire verschijnselen, decoratie)?

Niet van toepassing.

c. Wat is de technologie en typologie op grond van de vorm van de artefacten?

Niet van toepassing.

d. Wat is de ruimtelijke spreiding (periodisering en fasering, activiteitsgebieden, culturele en natuurlijke transformatieprocessen)?

Niet van toepassing.

e. Wat is de datering en kan het toegeschreven worden aan een bepaalde cultuur?

11. Zijn er aanbevelingen voor eventueel toekomstig archeologisch onderzoek op het oostelijk aangrenzend terrein? Zo ja, hoe luiden deze?

Aangezien het onderzoek erg beperkt bleef, bleek het niet mogelijk een sluitend antwoord te geven op de datering van de gevonden waterkuil en de middeleeuwse leeflaag. De aanwezigheid van de waterkuil en de middeleeuwse leeflaag doet vermoeden dat in de onmiddellijke omgeving waardevolle archeologische resten in de ondergrond zijn bewaard.

5 Conclusie

Tijdens het archeologisch onderzoek aan de hoek van de Kaapduinseweg en de Verlengde Dishoekseweg te Veere werden twee kuilen gevonden, die waarschijnlijk te dateren zijn in de Late Middeleeuwen. Mogelijk maken deze sporen deel uit van het nederzettingsterrein rond de kasteelberg Aelewerf, wat zich volgens de resultaten van het vooronderzoek ten oosten van het onderzoeksterrein bevond. Verder kon een donkergrijze matig siltige laag onderscheiden worden in het profiel, waarin een scherf grijsbakkend aardewerk (13de-16de eeuw) werd gevonden. Vermoedelijk gaat het hier om een oude cultuurlaag of om een oud loopvlak, waarvan de grenzen echter niet bepaald konden worden tijdens het onderzoek. Tenslotte werden een aantal vondsten (voornamelijk muntjes, aardewerk en glas) verzameld die alle te dateren zijn in de Late Middeleeuwen.

Het beeld dat op basis van het vooronderzoek was verkregen wordt bevestigd door het onderzoek: mogelijk hebben we te maken met een middeleeuws woonerf. Op basis van het onderzoek kunnen er echter geen uitspraken gedaan worden over enige begrenzing van dit woonerf.

Literatuur

Koning, M. de, D. Demey en N. van der Ham, 2005 (conceptversie): *Waarderend archeologisch onderzoek aan de Kaapduinseweg te Dishoek (gem. Veere)*, ArchoMedia rapport A05-484-R.

Nijdam, L.C. en M. Wijsman, 2004: *Verkennd archeologisch onderzoek Kaapduinseweg/Verlengde Dishoekseweg te Dishoek*, ArchoMedia rapport A03-430-Z, Nieuwekerk aan den IJssel.

Meijlink, B. 2006: *Programma van Eisen Dishoek*, Amersfoort.

Lijst van afbeeldingen en tabellen

- Afb. 1. Locatie van het onderzoeksgebied op de topografische kaart.
- Afb. 2. Overzicht van de opgravingen.
- Afb. 3. Ligging van de put.
- Afb. 4. Overzicht van de grondsporen.
- Afb. 5. Overzicht van de opgravingen (detail)
- Afb. 6. Plot van definitief onderzoek op proefsleuvenonderzoek

Tabel 1. Tijdsduur van de verschillende (pre)historische perioden.